

Канади вихода во взаимоотношениях с Евросоюзом на новый уровень при условии сохранения тесных отношений с США. Определены сферы взаимного интереса, а также проблемные аспекты переговоров по соглашению о стратегическом партнерстве Канады и ЕС.

Ключевые слова: Канада, Европейский Союз, двусторонние отношения, мультилатерализм.

* * *

УДК 327(861:[4+5])«21»

Богданова Т.Є.

кандидат історичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики, Чорноморський державний університет ім. Петра Могили (Україна, Миколаїв), t_bohdanova@mail.ru

Кабаяєва А.І.

студентка, Чорноморський державний університет ім. Петра Могили (Україна, Миколаїв), a_kabayeva@mail.ru

ПОЗАКОНТИНЕНТАЛЬНИЙ НАПРЯМ У ЗОВНІШНІЙ ПОЛІТИЦІ КОЛУМБІЇ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

Розглянуто позаконтинентальний напрям зовнішньої політики Колумбії за адміністрації Альваро Урібе та Хуана Мануеля Сантоса в 2002–2014 рр. Багатовекторність зовнішньої політики Колумбії відповідає основним завданням країни в рамках доктрини «демократичного процвітання» Х.М. Сантоса. Визначено головних партнерів та сфери співробітництва Колумбії в АТР (Китай, Японія, Республіка Корея) та Європейському Союзі (Іспанія, Німеччина).

Ключові слова: зовнішня політика Колумбії, ЄС, Східна Азія, Китай.

Уже понад століття зовнішня політика Колумбії орієнтувалася на зміцнення відносин з США у рамках доктрини «рівняння на полюс», що означало визнання урядами Колумбії лідерства Вашингтону в міжамериканській системі відносин. В останні роки, особливо після приходу до влади в Колумбії Х.М. Сантоса в 2010 році, спостерігається диверсифікація зовнішньополітичного курсу, в якому чільне місце займають азійський та європейський вектори.

Аналізу сучасної зовнішньої політики Колумбії присвячено чимало публікацій, передовсім зарубіжних учених. Серед вітчизняних дослідників відмітимо роботи Т.Богданової [1]. Російська наукова школа представлена працями З.Івановського та М.Чумакової [2; 3]. Здобутки та прорахунки зовнішньої політики Колумбії аналізують Д.Кардона [8], М.Шифтер [14].

Мета нашої роботи: розкрити пріоритети поза континентального напрямку в зовнішній політиці Колумбії; визначити головних партнерів і стратегічні вигоди такого партнерства для Колумбії.

У базовому документі «Основні принципи зовнішньої політики Колумбії» (2010) на друге місце серед зовнішньополітичних пріоритетів після латиноамериканського напрямку поставлено співробітництва з країнами Азії та АТР (Китай, Індія, Японія, Республіка Корея, Туреччина) та Євразії (Росія) [12]. Колумбія є членом економічної ради Тихоокеанського басейну (РВЕС), бере участь у форумі з співробітництва Східної Азії та Латинської Америки (FEALAC), прагне стати членом Організації Азійсько–Тихоокеанського економічного співробітництва (АТЕС). Як зазначає М.Чумакова, сьогодні Колумбія є другим після Бразилії партнером Індії в ЛАКБ [3, с. 75].

Найбільших змін серед азійських партнерів Колумбії зазнали відносини з КНР, дипломатичні відносини з якою були встановлені у 1980 р. Раніше двосторонні відносини підтримувались на достатньо низькому рівні, але активізація дипломатичних зусиль Китаю на лати-

ноамериканському напрямі в контексті світової економічної кризи зустріла підтримку з боку колумбійської влади. У листопаді 2010 р. була укладена двостороння міждержавна угода про техніко–економічне співробітництво, з цього ж часу здійснюється постійне надання безоплатної допомоги з боку Китаю у рамках доктрини розширення присутності КНР у ЛАКБ. Лише у вересні 2010 р. Колумбія отримала понад 1 млн. дол. допомоги від КНР [3, с. 75–76].

«Китай є нашим торговим партнером №2», – зазначив президент Колумбії Х.М. Сантос в інтерв'ю газеті «Вашингтон пост» у серпні 2011 р. [7], а ще 10 років тому КНР займала лише 14 місце. На сьогоднішній день 40 китайських компаній працюють у Колумбії, зокрема, такі відомі ТНК як Сінопек, Сінохем, Хуавей. За минуле десятиліття китайські інвестиції до країни склали понад 32 млн. дол.

Плідним у плані співпраці виявився 2011 рік. За цей рік зовнішньоторговельний оборот між двома країнами зріс на 39% у порівнянні з 2010 р. і склав 8,23 млрд. дол. Саме тоді Китай розпочав переговори з владою Колумбії про будівництво залізниці, яка дозволить швидко перевозити вантажі між узбережжями Тихого і Атлантичного океанів. Протяжність нової залізниці складе 220 км. Згідно з проектом, вона пройде від колумбійського узбережжя Тихого океану до нового міста, яке побудують на південь від Картахеми на березі Карибського моря в північно–західній частині Колумбії. Завдяки новому транспортному коридору Китай розраховує істотно розширити торгівлю з усім регіоном Латинської Америки. Обсяг інвестицій у цей проект може скласти 7,6 млрд. дол. Таким чином, прокладаючи залізниці, Китай реалізує економічну стратегію, спрямовану на просування свого експорту за кордоном та забезпечення себе природними ресурсами [6].

Під час офіційного візиту Х.М. Сантоса до Пекіну в травні 2012 р. були підготовлені угоди про співробітництво в сфері сільського господарства, інфраструктури, транзиту венесуельської нафти через Колумбію до Тихого океану та інші [11]. Важливим питанням у двосторонніх відносинах є укладення угоди про зону вільної торгівлі між Колумбією та Китаєм, що також входило до порядку денного даного візиту. На думку Майкла Шифтера, президента організації «Міжамериканський діалог», «завоювання» Китаєм Колумбії становить виклик гегемонії США в Західній півкулі [14].

Наступним важливим партнером слід визначити Японію. На початку ХХІ століття відносини в основному базуються на комерційній торгівлі, яка сприяє в першу чергу інтересам Японії, культурному обміні та технологічній і благодійній допомозі Колумбії. Японські товари, що експортуються в Колумбію, це зібрані транспортні засоби, автозапчастини, пристрої зв'язку, в той час як колумбійські товари, що експортуються до Японії, в основному кава, зерна, і нікель, і дещо менше смарагди, екзотичні рептилії, і шоколад.

У вересні 2012 р. Колумбія оголосила, що вона буде вести переговори щодо Угоди про економічне партнерство з Японією. Перший раунд переговорів відбувся 17–18 грудня 2012 р., другий – у Боготі 20–24 травня 2013 р. Але на додаток до економічних відносин, Колумбія прагне співпрацювати з Японією у вирішенні різних питань на міжнародній арені, включаючи співпрацю в

області зміни клімату, оскільки країни, мають спільні цінності демократії [13].

У вересні 2011 р. відбувся саміт Республіка Корея – Республіка Колумбія. Президенти Лі Мен Бак і Хуан Мануель Сантос провели зустріч на вищому рівні у м. Сеулі та домовилися вивести корейсько–колумбійські відносини на рівень «стратегічного співробітництва та партнерства» напередодні 50–річчя встановлення дипломатичних відносин (2012). У липні 2013 р. військова делегація Колумбії відвідала Південну Корею. За домовленістю Південна Корея передавала один зі своїх списаних корветів військово–морському флоту (корвет «Анян» типу «Тонхе») Колумбії для боротьби з контрабандою наркотиків та морського патрулювання як частину своїх прагнень щодо зміцнення військової співпраці з південноамериканською країною. Перед відправкою до Південної Америки колумбійський екіпаж корабля пройде навчання в центрі Чінхе [9].

Важливість співпраці з АТР підтверджує й утворення в червні 2012 р. Тихоокеанського альянсу у складі Колумбії, Мексики, Перу та Чилі. У політичному плані дане об'єднання розглядається як поміркована противага ліворадикальному Боліваріанському альянсу (АЛБА). Важливу роль відіграє й геополітична складова, оскільки головною метою альянсу оголошено посилення позицій на ринках країн АТР у цілому та Китаю зокрема [4].

Чільне місце серед зовнішньополітичних пріоритетів займає поглиблення відносин із ЄС [12]. Колумбія бере участь у самітах ЄС – Латинської Америки і Карибського басейну, які проводяться кожні два роки. Політичний діалог Колумбії з ЄС відбувається на основі Римської декларації (1996). На початку 2000–х років він отримав розвиток за допомогою Угоди про співробітництво між ЄС і Андським співтовариством.

На двосторонньому рівні ЄС вже давно прагне підтримувати мир і безпеку в Колумбії, а також не є байдужим до боротьби з наркоторгівлею [5]. Пріоритетними галузями співпраці Колумбії та країн Європейського Союзу є: мир, стабільність і сприяння альтернативному розвитку, справедливість і права людини, торгівля та конкурентоспроможність. Ключовими партнерами для Колумбії серед країн Європи є Іспанія та Німеччина.

Європейська політика Х.М. Сантоса характеризується насамперед спадкоємністю. Для неї є характерним поєднання дій у рамках багатосторонніх зв'язків між АСН та ЄС із двосторонніми відносинами з Євросоюзом. Посилення протиріч в Андському співтоваристві між Колумбією та Перу, з одного боку, та Болівією, Еквадором – з іншого, в 2007 році призвело до зриву перемовин про лібералізацію торгівлі з ЄС. Як наслідок, Колумбія перейшла на двосторонній формат відносин і після дев'яти раундів переговорів підписала у травні 2010 р. в Мадриді угоду про вільну торгівлю з ЄС [2, с. 51].

У квітні 2011 р. Х.М. Сантос здійснив європейське туре, в ході якого відбулися офіційні зустрічі із главами держав та урядів Іспанії та ФРН. 11 квітня 2011 року під час офіційного візиту до Іспанії Х.М. Сантос зустрівся з королем Іспанії Хуаном Карлосом I, який висловив підтримку Колумбії у боротьбі з тероризмом і злочинністю та привітав президента з досягнутими успіхами. Була відзначена важлива роль Колумбії в забезпеченні бала-

нсу, налагодженні політичного діалогу та співробітництва у регіоні. У ході візиту президент Колумбії також відзначив важливу роль іспанського капіталу в розвитку економіки країни. Прем'єр–міністр Іспанії Х.Л. Родрігес Сапатеро заявив про можливість інвестування протягом 2011–2014 рр. 300 млн. дол. у колумбійську економіку [1, с. 47].

Активізація зовнішньополітичних зв'язків з ФРН відбулася з приходом до влади Х.М. Сантоса у 2010 році. Німеччина є головним торговим партнером Колумбії з країн ЄС [10]. У квітні 2011 року під час переговорів президента Колумбії з канцлером ФРН Ангелою Меркель сторони обговорили питання політичного та економічного співробітництва. А.Меркель висловила повну підтримку заходам колумбійського уряду, спрямованим на подолання внутрішнього збройного конфлікту, забезпечення демократії та встановленні миру. На думку бундесканцлера, створення зони вільної торгівлі здатне істотно збагатити економічні відносини як між Колумбією і ФРН, так і ЄС у цілому. Для цього вже існує гарна база: з 2005 по 2010 рік колумбійсько–німецький товарообіг зріс на 45%, при цьому колумбійський експорт склав 250 млн. дол., у той час як німецький – більше 1,6 млрд. доларів. Двосторонні відносини не обмежуються економікою, важливу роль відіграє співпраця в галузі науки і освіти, з кожним роком збільшується у ФРН число учнів з Колумбії (на даний момент це третя за чисельністю група серед латиноамериканців).

Ми поділяємо думку директора Центру політичних досліджень Інституту Латинської Америки РАН М.Чумакової, що на сучасному етапі «в діяльності колумбійської дипломатії традиції поєднуються з інноваціями, а політичний реалізм і відповідальність – з прагматизмом» [2, с. 52].

Таким чином, нами проаналізовано основні складові позаконтинентального напрямку у зовнішній політиці Колумбії на початку XXI століття. Підсумовуючи викладене вище, відзначимо:

– зовнішня політика Колумбії протягом останніх років характеризується багатовекторністю, яка відповідає конкретним соціально–економічним завданням розвитку країни в рамках оголошеної Х.М. Сантосом Кальдероном доктрини «демократичного процвітання»;

– курс на диверсифікацію зовнішніх зв'язків набув яскравого втілення у посиленні ваги тихоокеанського напрямку політики та зміцненні дипломатичних та економічних відносин з КНР;

– Республіка Колумбія зацікавлена в максимальній реалізації потенціалу стратегічного партнерства у відносинах з країнами АТР (КНР, Японією та Республікою Корея) та ЄС (Німеччиною, Іспанією) як на багатосторонньому, так і на двосторонньому рівні;

– Республіка Колумбія виступає за розвиток конструктивного і рівноправного діалогу з переліченими країнами, розширення повноформатного двостороннього співробітництва з актуальних питань глобального порядку денного (одна з яких – протидія поширенню наркотичних речовин), заснованого на взаємному врахуванні інтересів;

– Пріоритетом зовнішньої політики Колумбії щодо вказаних напрямів є інтенсифікація партнерства з країнами Східної Азії та Євросоюзу у сферах взаємного

інтересу: торгівлі та інвестицій, транспорту, транзиту, спрощення візового режиму, охорони навколишнього середовища.

Список використаних джерел

1. Богданова Т.Є. Поворот у зовнішній політиці Колумбії за адміністрації Х.М. Сантоса (2010–2012 рр.) / Т.Є. Богданова // Наукові праці: науково-методичний журнал. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2012. – Т.198. – Вип.186. Історія. – С.45–48.
2. Колумбія: два века національного суверенитета. «Круглый стол» в ИЛА РАН // Латинская Америка. – 2011. – №3. – С.48–55.
3. Колумбія: обнадешивающие перемены. – М.: ИЛА РАН, 2011. – 125 с.
4. Лавут А. Тихоокеанский альянс латиноамериканской четверки / А.Лавут // Латинская Америка. – 2012. – №4. – С.11–24.
5. Acuerdo Comercial Colombia–Unión Europea [Електронний ресурс] // Europa–EU. – Mayo 2012. – Режим доступу: http://eeas.europa.eu/delegations/colombia/documents/page_content/colombia_unio_n_europea_acuerdo_comercial_jul_11_heavy_es.pdf
6. Alsema A. Colombia, China plan rail alternative to Panama Canal / A.Alsema // [Електронний ресурс] // Colombia Reports. – 2011. – February 14. – Режим доступу: <http://colombiareports.co/colombia-china-plan-alternative-to-panama-canal/>
7. An interview with Colombian President Juan Manuel Santos [Електронний ресурс] // Washington Post. – 2011. – August 26. – Режим доступу: http://www.washingtonpost.com/opinions/an-interview-with-colombian-president-juan-manuel-santos/2011/08/24/gIQADrqFgJ_story.html
8. Colombia: una política exterior en transición / D. Cardona Cardona (ed.). Friedrich–Ebert–Stiftung en Colombia. – Bogotá, 2011. – 469 p.
9. Corea del Sur y Colombia firman TLC [Електронний ресурс] // International Centre for Trade and Sustainable Development (ICTSD). – 2012. – June 28. – Режим доступу: <http://ictsd.org/i/news/puentesquincenal/137044/>
10. Germany strengthens its ties with Colombia [Електронний ресурс] // World folio. – 2012. – October 22. – Режим доступу: <http://www.worldfolio.co.uk/region/south-america/colombia/juan-mayr-maldonado-colombian-ambassador-to-germany-colombia-n1724>
11. Myers M. Chinese Trade and Investment in Latin America: Perspectives from Colombia and Ecuador / M.Myers [Електронний ресурс] // Inter–American Dialog. – 2012. – September 21. – Режим доступу: <http://thdialogue.org/page.cfm?pageID=32&pubID=3098>
12. Principles and outlines of Colombian foreign policy [Електронний ресурс] // Ministerio de Relaciones Exteriores. República de Colombia. – Режим доступу: <http://www.cancilleria.gov.co/en/ministry/policy>
13. Relaciones Bilaterales entre Colombia y Japón [Електронний ресурс] // Embassy of Japan in Colombia. – Режим доступу: <http://www.colombia.emb-japan.go.jp/ESP/bilateral.htm>
14. Shifter M. China Engages Colombia, Challenges the United States / M.Shifter [Електронний ресурс] // El Colombiano. – 2012. – October 29. – Режим доступу: <http://thdialogue.org/page.cfm?pageID=32&pubID=3120>

References

1. Bogdanova T. Povорот u zovnishnij politytsi Kolumbii za administratsii H.M. Santosa (2010–2012 rr.) // Naukovi pratsi: naukovometodychnyj jurnal. – Mykolaiv: Vyd-vo ChDU im. Petra Mohyly, 2012. – T.198. – Vyp.186. Istorija. – S.45–48.
2. Kolumbija: dva veka natsionalnogo suvereniteta. «Kruglyj stol» v ILA RAN // Latinskaja Amerika. – 2011. – №3. – S.48–55.
3. Kolumbija: obnadezhivajushhie peremeny. – M.: ILA RAN, 2011. – 125 s.
4. Lavut A. Tikhookeanskij aljans latinoamerikanskoj chetverki // Latinskaja Amerika. – 2012. – №4. – S.11–24.
5. Acuerdo Comercial Colombia–Unión Europea [Elektronnyj resurs] // Europa–EU. – Mayo 2012. – Rezhym dostupu: http://eeas.europa.eu/delegations/colombia/documents/page_content/colombia_unio_n_europea_acuerdo_comercial_jul_11_heavy_es.pdf
6. Alsema A. Colombia, China plan rail alternative to Panama Canal / A.Alsema // [Elektronnyj resurs] // Colombia Reports. – 2011. – February 14. – Rezhym dostupu: <http://colombiareports.co/colombia-china-plan-alternative-to-panama-canal/>
7. An interview with Colombian President Juan Manuel Santos [Elektronnyj resurs] // Washington Post. – 2011. – August 26. – Rezhym dostupu: http://www.washingtonpost.com/opinions/an-interview-with-colombian-president-juan-manuel-santos/2011/08/24/gIQADrqFgJ_story.html

hym dostupu: http://www.washingtonpost.com/opinions/an-interview-with-colombian-president-juan-manuel-santos/2011/08/24/gIQADrqFgJ_story.html

8. Colombia: una política exterior en transición / D. Cardona Cardona (ed.). Friedrich–Ebert–Stiftung en Colombia. – Bogotá, 2011. – 469 p.
9. Corea del Sur y Colombia firman TLC [Elektronnyj resurs] // International Centre for Trade and Sustainable Development (ICTSD). – 2012. – June 28. – Rezhym dostupu: <http://ictsd.org/i/news/puentesquincenal/137044/>
10. Germany strengthens its ties with Colombia [Elektronnyj resurs] // World folio. – 2012. – October 22. – Rezhym dostupu: <http://www.worldfolio.co.uk/region/south-america/colombia/juan-mayr-maldonado-colombian-ambassador-to-germany-colombia-n1724>
11. Myers M. Chinese Trade and Investment in Latin America: Perspectives from Colombia and Ecuador / M.Myers [Elektronnyj resurs] // Inter–American Dialog. – 2012. – September 21. – Rezhym dostupu: <http://thdialogue.org/page.cfm?pageID=32&pubID=3098>
12. Principles and outlines of Colombian foreign policy [Elektronnyj resurs] // Ministerio de Relaciones Exteriores. República de Colombia. – Rezhym dostupu: <http://www.cancilleria.gov.co/en/ministry/policy>
13. Relaciones Bilaterales entre Colombia y Japón [Elektronnyj resurs] // Embassy of Japan in Colombia. – Rezhym dostupu: <http://www.colombia.emb-japan.go.jp/ESP/bilateral.htm>
14. Shifter M. China Engages Colombia, Challenges the United States / M.Shifter [Elektronnyj resurs] // El Colombiano. – 2012. – October 29. – Rezhym dostupu: <http://thdialogue.org/page.cfm?pageID=32&pubID=3120>

Bogdanova T.E., PhD in historical science, Department of international relations and foreign policy, Petro Mohyla Black Sea State University (Ukraine, Mykolaiv), t_bohdanova@mail.ru

Kabajeva A.I., Student of Petro Mohyla Black Sea State University

(Ukraine, Mykolaiv), a_kabayeva@mail.ru

The outside–continental direction in Colombia's foreign policy in the early XXI century

Outside-continental direction of Colombia's foreign policy during Alvaro Uribe's and Juan Manuel Santos's cabinets in 2002–2014 is considered. Multilateralism of Colombia's foreign policy corresponds the main goals of state within J.M. Santos's doctrine «democratic prosperity». The authors ascertain the main partners and strategic areas of cooperation of Colombia in Asia–Pacific (China, Japan and Republic of Korea) and European Union (Spain, Germany).

Keywords: Colombia's foreign policy, the EU, East Asia, China.

Богданова Т.Е., кандидат исторических наук, доцент кафедры международных отношений и внешней политики, Черноморский государственный университет им. Петра Могилы (Украина, Николаев), t_bohdanova@mail.ru

Кабаяева А.И., студентка, Черноморский государственный университет им. Петра Могилы (Украина, Николаев), a_kabayeva@mail.ru

Внеконтинентальное направление во внешней политике Колумбии в начале XXI века

Рассмотрено внеконтинентальное направление внешней политики Колумбии в период администраций Альваро Урибе и Хуана Мануэля Сантоса в 2002–2014 гг. Многовекторность внешней политики Колумбии соответствует главным задачам государства в рамках провозглашенной Х.М. Сантосом доктрины «демократического процветания». Авторы определяют главных партнеров и стратегические сферы сотрудничества Колумбии в АТР (Китай, Япония, Республика Корея) и Европейском союзе (Испания, Германия).

Ключевые слова: внешняя политика Колумбии, ЕС, Восточная Азия, Китай.

* * *